

Crna Gora
Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija

DEVETI KVARTALNI IZVJEŠTAJ O UKUPNIM AKTIVNOSTIMA U OKVIRU
PROCESA INTEGRACIJE CRNE GORE U EVROPSKU UNIJU,
za period januar – mart 2016.

Podgorica, april 2016.

SADRŽAJ:

1. Politički dijalog Crne Gore i Evropske unije.....	3
2. Pregovori o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji.....	6
2.1 Informisanje javnosti o procesu pristupanja Evropskoj uniji.....	7
2.2 Aktivnosti Odbora za evropske integracije Skupštine Crne Gore u pregovaračkom procesu.....	9
3. Sprovođenje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.....	11
4. Usklađivanje zakonodavstva s pravnom tekovinom Evropske unije.....	12
5. Instrument pretpristupne podrške – IPA.....	15
5.1. IPA 2007-2013 (IPA I).....	15
5.1.1. I komponenta Ipe – Podrška tranziciji i jačanju institucija.....	15
5.1.2. II komponenta Ipe – Prekogranična saradnja.....	15
5.1.3. III komponenta Ipe – Regionalni razvoj.....	16
5.1.4. IV komponenta Ipe – Ljudski resursi.....	17
5.1.5. V komponenta Ipe – Ruralni razvoj.....	17
5.1.6. Višekorisnički programi Ipe.....	18
5.1.7. Zapadnobalkanski investicijski okvir (ZIO).....	18
5.1.8. Programi EU.....	19
5.2. IPA 2014-2020 (IPA II).....	20
5.2.1. Regionalna i teritorijalna saradnja.....	21

1. Politički dijalog Crne Gore i Evropske unije

Nastavljen je pozitivan kontinuitet u dijalogu Crne Gore s predstavnicima institucija i država članica Evropske unije:

- Predsjednik Vlade Crne Gore **Milo Đukanović** primio je 11. I 2016. predsjednika Vlade Republike Malte **Džozefa Muskata** (Joseph Muscat) koji je boravio u zvaničnoj posjeti Crnoj Gori. Nakon sastanka predsjednikâ vlada, ministar ekonomije Crne Gore dr Vladimir Kavarić i ministar energije i zdravlja Malte Konrad Mici (Konrad Mizzi) potpisali su Deklaraciju o ekonomskoj i tehničkoj saradnji dviju vlada.
- 12-13. II 2016. predsjednik Vlade Crne Gore **Milo Đukanović** učestvovao je na Minhenskoj bezbjednosnoj konferenciji, koja je tradicionalno okupila visoke zvaničnike iz cijelog svijeta u interesu razmatranja strateških globalnih i regionalnih bezbjednosnih pitanja. Premijer Đukanović susreo se na marginama konferencije sa **Ginterom Krihbaumom** (Gunther Krichbaum), predsjednikom Odbora Bundestaga za poslove EU, kao i sa predsjednikom Poljske **Andžejom Dudom** (Andrzej Duda), a bio je i jedan od govornika na panel-diskusiji u okviru konferencije pod nazivom „Ka evroatlantskim integracijama u Jugoistočnoj Evropi“, na kojoj je bilo riječi o perspektivama i izazovima sa kojima se suočavaju zemlje ovog regiona. Premijer Đukanović je, tokom konferencije imao susret i sa komesarom Evropske komisije za politiku susjedstva i pregovore o proširenju **Johanesom Hanom** (Johannes Hahn) sa kojim je razgovarao o aktuelnim kretanjima u Crnoj Gori, sa posebnim akcentom na pregovaračkom procesu i njegovoj daljoj dinamici.
- Predsjednik Vlade Crne Gore **Milo Đukanović** primio je 19. II 2016. ministra vanjskih i evropskih poslova Republike Hrvatske **Mira Kovača**, koji je boravio u prvoj zvaničnoj posjeti Crnoj Gori. Sa ministrom Kovačem se odvojeno susreo i potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija **Igor Lukšić**.
- 22. II 2016. predsjednik Vlade Crne Gore **Milo Đukanović** prisustvovao je u Londonu investicionom samitu u organizaciji Evropske banke za obnovu i razvoj pod nazivom: „Investiranje u Zapadni Balkan“, kojom prilikom se sastao sa predsjednikom Evropske banke za obnovu i razvoj **Sumom Čakrabartijem** (Suma Chakrabarti). Čakrabarti je partnerstvo EBRD sa Crnom Gorom ocijenio uzornim i u tom kontekstu podsjetio da je Evropska banka za obnovu i razvoj samo u 2015. u Crnoj Gori investirala u 13

projekata vrijednih oko 100 miliona eura. Samitu je prethodio susret šefa diplomatije Ujedinjenog Kraljevstva **Filipa Hamonda** s premijerima zemalja regiona (kojem je prisustvovao i državni ministar za trgovinu i investicije **Lord Mod**), tokom kojeg je premijer Đukanović zahvalio Velikoj Britaniji na podršci za upućivanje pozivnice Crnoj Gori u NATO, kao i pomoći u pregovaračkom procesu sa Evropskom unijom i sprovođenju reformi na unutrašnjem planu. Na marginama samita premijer Đukanović sastao se i sa generalnim direktorom Generalnog direktorata za susjedstvo i pregovore o proširenju Evropske komisije **Kristijanom Danijelsonom**.

- Tokom dvodnevne posjete Briselu, predsjednik Vlade Crne Gore **Milo Đukanović** susreo se 28. III 2016. sa predsjednikom Evropskog savjeta **Donaldom Tuskom** i predsjednikom Evropske komisije **Žan-Klodom Junkerom** i 29. III 2016. sa visokom predstavnicom za spoljne poslove i bezbjednosnu politiku EU **Federikom Mogerini** i izjaviocem Evropskog parlamenta za Crnu Goru **Čarlsom Tanokom**. Premijer Đukanović je prenio evropskim zvaničnicima izraze saosjećanja povodom terorističkih napada u Briselu i istakao da kao država kandidat dijelimo zabrinutost zbog ugroženosti evropskih vrijednosti. Upoznao je sagovornike sa političkom i ekonomskom situacijom u našoj zemlji i zahvalio na podršci i razumijevanju u integracionim procesima. Predsjednik Junker je istakao da su Evropskoj komisiji dobri odnosi sa Crnom Gorom od izuzetne važnosti. Predsjednik Evropskog savjeta Tusk je, naglašavajući veliki napredak koji je Crna Gora ostvarila u procesu pristupanja Evropskoj uniji, prepoznat i kroz dobijanje pozivnice za članstvo u NATO, odao priznanje Crnoj Gori za rezultate postignute u reformama i principijelan stav u odnosu na krizu u Ukrajini.
- Predsjednik Skupštine Crne Gore **Ranko Krivokapić** primio je 11. I 2016 predsjednika Vlade Malte **Džozefa Muskata** (Joseph Muscat). Premijer Malte izrazio je zadovoljstvo postojećim bilateralnim odnosima i izrazio želju za daljim unapređenjem odnosa Crne Gore i Malte.
- Predsjednik Skupštine Crne Gore **Ranko Krivokapić** primio je 4. II 2016. direktoricu za Zapadnu Evropu, Zapadni Balkan i Tursku u Evropskoj službi za vanjske poslove **Angelinu Ajhorst** (Angelina Eichhorst).

- Predsjednik Skupštine Crne Gore **Ranko Krivokapić** imao je sastanak 10. II 2016. s ministrom vanjskih poslova Republike Austrije **Sebastijanom Kurcom** (Sebastian Kurz).
- 19. II 2016. Predsjednik Skupštine Crne Gore **Ranko Krivokapić** primio je ministra vanjskih i evropskih poslova Republike Hrvatske **Mira Kovača**.
- Predsjednik Skupštine Crne Gore **Ranko Krivokapić** primio je 4. III 2016. delegaciju Odbora za evropske poslove Donjeg doma Nacionalne skupštine Republike Francuske, predvođenu predsjednicom Odbora **Danijelom Oroa** (Danielle Auroi).
- Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija **Igor Lukšić** boravio je 1-2. II 2016. u **dvodnevnoj zvaničnoj posjeti Bugarskoj**, tokom koje se susreo sa ministrom vanjskih poslova Bugarske **Danijelom Mitovim** i predsjednicom Narodnog Sobraanja Republike Bugarske **Ceckom Čičevom**.
- Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija **Igor Lukšić** susreo se 10. II 2016. sa ministrom za Evropu, integracije i vanjske poslove Republike Austrije **Sebastijanom Kurcom**, koji boravi u službenoj posjeti Crnoj Gori. Po završetku razgovora ministri su potpisali Program saradnje u oblasti kulture, nauke i prosvjete i nakon toga dali izjave za javnost.
- Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija **Igor Lukšić** sastao se 4. III 2016. sa predsjednicom Odbora za evropske poslove Nacionalne Skupštine Republike Francuske **Danijelom Oroa** (Danielle Auroi). Orua je prenijela snažnu podršku Francuske integraciji Crne Gore i država Zapadnog Balkana u EU, izrazivši zadovoljstvo činjenicom da je Crna Gora u prethodnom periodu ostvarila vidljiv i značajan napredak u oblasti evropske integracije. Sagovornici su saglasili da će Samit sa državama Zapadnog Balkana, koji se održava u julu 2016. u Parizu, biti dodatna vrijednost naporima ovog regiona prema čvršćem povezivanju sa Evropskom unijom, kako na političkom, tako i na ekonomskom i kulturnom planu.
- Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija **Igor Lukšić** primio je 15. III 2016. ministarku za evropske integracije Albanije, **Kljajdu Đošu** (Klajda Gjoshaj).

- Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija **Igor Lukšić** učestvovao je 30-31. III 2016. na **sastanku ministara vanjskih poslova zemalja Zapadnog Balkana**, koji je održan u Draču, Albanija u okviru regionalne inicijative Zapadno-balkanska šestorka (WB6). Osim šest ministara vanjskih poslova zemalja Zapadnog Balkana, sastanku je prisustvovao i evropski komesar za susjedsku politiku i pristupne pregovore **Johanes Han**. Glavne teme sastanka biće sumiranje rezultata projektne aktivnosti nakon Samita Zapadno-balkanske šestorke (WB6) u Beču i priprema za julski Samit u Parizu, uspostavljanje Fonda za Zapadni Balkan i Regionalne kancelarije za saradnju mladih Zapadnog Balkana i aktuelna migratorna politika.

2. Pregovori o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji

Ukupan bilans rezultata Crne Gore u dosadašnjem toku pregovaračkog procesa su **22 otvorena poglavlja od čega su dva privremeno zatvorena**.

U izvještajnom periodu u procesu pregovora realizovane su sljedeće aktivnosti:

- Vlada je 3. III 2016. usvojila Pregovaračku poziciju za 19. poglavlje – Socijalna politika i zapošljavanje.
- Vlada je 10. III 2016. usvojila Pregovaračku poziciju za 11. poglavlje – Poljoprivreda i ruralni razvoj.
- Vlada je 3. III 2016. usvojila Pregovaračku poziciju za 12. poglavlje – Bezbjednost hrane, veterinarstvo i fitosanitarni nadzor.
- Održana su četiri sastanka o završnim mjerilima i to za poglavlja 9 – Finansijske usluge, 14 – Saobraćajna politika, 15 – Energetika i 28 - Zaštita potrošača i zdravlja.
- **Vlada je 21. I 2016. usvojila Program pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2016 – 2018.** Programom je za period 2016 – 2018. planirano ukupno 137 zakona, 714 podzakonskih akata i 141 strategija. Podsjećanja radi ovo je dokument koji na temeljit i sveobuhvatan način predviđa potrebne mjere za potpuno usklađivanje s pravnom tekovinom EU, izgradnju administrativnih kapaciteta za njeno efikasno sprovođenje, izradu odgovarajućeg strategijskog okvira po svim poglavljima pravne tekovine, kao i proračun troškova za ostvarenje tih aktivnosti (PPCG 2014 – 2018 usvojen je 26. XII 2013, a PPCG 2015 – 2018 usvojen je 5. II 2015);
- **Vlada je 21. I 2016. usvojila IV kvartalni Izvještaj o realizaciji obaveza iz PPCG-a 2015 - 2018.** Od ukupno 421 planirane obaveze u 2015,

realizovano je 369, odnosno 88%. Od 77 zakona koji su bili planirani za utvrđivanje u 2015, realizovano je 57, što čini 74%, a od 270 planiranih podzakonskih akata realizovano je 247, odnosno 91%. Takođe, od 74 strategijska dokumenta, ispunjeno je 65, što čini 88%.

- **Drugi polugodišnji izvještaj o realizaciji adaptiranih akcionih planova za poglavlja 23 i 24** – peti po redu od početka godišnjeg izvještavanja usvojen je **21. I 2016.** U AP 23 od ukupno prispjelih 409 mjera u AP 23 realizovano je ili se u kontinuitetu realizuje 342 mjere odnosno 84%. U AP 24 od ukupno 281 dospjele mjere, realizovane su ili se realizuju u kontinuitetu 244 mjere ili 87 %.

Kolegijum za pregovore održao je jednu sjednicu 17. III 2016. na kojoj je razmotrena dinamika pregovora s posebnim akcentom na vladavinu prava i preostala poglavlja s početnim mjerilima, kao i dva izvještaja o poglavlju.

2.1 Informisanje javnosti o procesu pristupanja Evropskoj uniji

Tokom izvještajnog perioda, u okviru realizacije projekta „Informisanje javnosti o evropskoj integraciji i IPA podršci u Crnoj Gori” koji sprovode Kancelarija glavnog pregovarača, Delegacija EU u Crnoj Gori, britanska ambasada Podgorica i Britanski savjet u Crnoj Gori, realizovane su tri javne debate:

- **19. I 2016.** u Podgorici je održana **javna debata o 10. pregovaračkom poglavlju - Informatičko društvo i mediji**. Na skupu su govorili: državni sekretar za evropske integracije i glavni pregovarač ambasador Aleksandar Andrija Pejović, program menadžer u Delegaciji Evropske unije u Crnoj Gori Patrik Šmelcer, član Pregovaračke grupe za 10. poglavlje prof. dr Anđelko Lojpur i načelnica Odjeljenja za međunarodnu saradnju i evropske integracije u Ministarstvu za informaciono društvo i telekomunikacije i šefica Radne grupe za 10. poglavlje Ružica Mišković.
- **12. II 2016.** u Podgorici je održana **javna debata o 29. pregovaračkom poglavlju - Carinska unija**. Na skupu su govorili: državni sekretar za evropske integracije i glavni pregovarač ambasador Aleksandar Andrija Pejović, britanski ambasador u Podgorici Ijan Robert Viting, šef Sektora za saradnju u Delegaciji EU u Crnoj Gori Andre Lis, generalni direktor za budžet u Ministarstvu finansija i član Pregovaračke grupe za 29. poglavlje Nikola Vukićević i načelnik Direkcije za carinski sistem u Ministarstvu finansija i šef Radne grupe za 29. poglavlje Mitar Bajčeta.
- **14. III 2016.** u Podgorici je održana **javna debata o 9. pregovaračkom poglavlju - Finansijske usluge**. Na skupu su govorili: državni sekretar za

evropske integracije i glavni pregovarač ambasador Aleksandar Andrija Pejović, britanski ambasador u Podgorici Ijan Robert Viting, šef Sektora za saradnju u Delegaciji EU u Crnoj Gori Andre Lis, viceguverner Centralne banke Crne Gore i član Pregovaračke grupe zadužen za 9. poglavlje Nikola Fabris, savjetnica viceguvernera za finansijsku stabilnost i platni promet u Centralnoj banci Crne Gore i šefica Radne grupe za 9. poglavlje Ana Vlahović.

U okviru istog projekta i sa istim partnerima, realizovane su i sledeće aktivnosti:

- **6. II 2016.** u skladu sa Strategijom informisanja javnosti o pristupanju Crne Gore EU 2014-2018. Britanski savjet je, u okviru projekta „Informisanje javnosti o evropskim integracijama i podršci IPA u Crnoj Gori“ koji implementira u korist i u saradnji s Ministarstvom vanjskih poslova i evropskih integracija uz finansiranje Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori, Britanske ambasade Podgorica i Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija, raspisao **konkurs za elektronske medije i nezavisne produkcije u Crnoj Gori za dvije reportaže na temu pristupanja Crne Gore EU, uključujući i programe podrške EU**. Cilj konkursa je bio da, u skladu sa Komunikacionom strategijom, zainteresuje medije za izvještavanje o tzv. „životnim pričama iz EU“, ali i specifičnim i stručnim temama iz dva konkretna segmenta: zapošljavanje i obrazovanje u zemljama članicama EU.
- U okviru istog projekta Britanski savjet je **16. II 2016.** raspisao i **konkurs za elektronske medije i produkcijske kuće u Crnoj Gori za izradu dokumentarnog filma na temu "Komparativni primjeri socijalnih politika i zapošljavanje u državama članicama EU"**. Cilj konkursa je bio da, u skladu sa Komunikacionom strategijom, zainteresuje elektronske medije i produkcijske kuće da izrade dokumentarni film na temu "Komparativni primjeri socijalnih politika i zapošljavanje u državama članicama EU". Rezultati konkursa su objavljeni 3. III 2016. Na osnovu zahtjeva predloženih u okviru Konkursa, stručni žiri je odlučio da se odobre koncepti reportaža koje su podnijeli Prva Televizija i Galileo Production.
- **7. III 2016.** u Podgorici je, u organizaciji, Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija, Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori, Britanske ambasade Podgorica i Britanskog savjeta u Crnoj Gori organizovana **prezentacija rezultata istraživanja o percepcijama javnosti i komuniciranju procesa evropske integracije u Crnoj Gori**. Na skupu su govorili državni sekretar za evropske integracije i glavni pregovarač ambasador Aleksandar Andrija Pejović, šef Delegacije EU u Crnoj Gori

ambasador Mitja Drobnič i britanski ambasador u Podgorici Ijan Robert Viting, dok je rezultate istraživanja, u ime Agencije DeFacto, predstavila doc dr. Olivera Komar.

U organizaciji Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija i Njemačkog društva za međunarodnu saradnju (GIZ) u Podgorici je **25-26. II 2016**, u kontekstu sprovođenja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i vođenja procesa pristupanja EU, održana **trodnevna radionica o vladavini prava**. Radionica koja je okupila više od 30 predstavnika relevantnih institucija iz Albanije, Bosne i Hercegovine, Makedonije, Kosova, Srbije i Crne Gore, bila je prilika za razmjenu mišljenja i iskustva u oblastima slobode izražavanja, nezavisnosti i efikasnosti pravosuđa, kao i borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala. Učesnici radionice su imali priliku da od međunarodnih stručnjaka čuju primjere najbolje prakse, ali i da razmijene mišljenja o izazovima i daljim obavezama u ovim oblastima.

15. III 2016. povodom obilježavanja Svjetskog dana zaštite potrošača, Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija, Ministarstvo ekonomije, Uprava za inspekcijske poslove, Veterinarska uprava i potrošačka organizacija CEZAP su organizovali **Info dan posvećen zaštiti potrošačkih prava**. Centralna tema ovogodišnje manifestacije, u skladu sa ovogodišnjom kampanjom Potrošačke internacionale je bila „Meso bez antibiotika“. Na informativnim štandovima, koji su bili postavljeni u tržnom centru *Mall of Montenegro*, građani su, u razgovoru s predstavnicima nadležnih institucija i organizacija, bili u prilici da se informišu o pravima iz oblasti zaštite potrošača i načinima njihove uspješne zaštite i ostvarivanja. S građanima su razgovarali državni sekretar za evropske integracije i glavni pregovarač ambasador Aleksandar Andrija Pejović, generalni direktor Direktorata za razvoj nacionalnog brenda i zaštitu potrošača u Ministarstvu ekonomije Jovo Rabrenović, predsjednica Centra za zaštitu potrošača Olga Nikčević, direktorica Veterinarske uprave dr vet med. Biljana Blečić i veterinarska inspektorka Dragana Grbić Sekulović.

Takođe, u kontekstu saradnje s Upravom za kadrove, **18. III 2016.** održan je **seminar na temu „Vladavina prava“** na kojem su učestvovali službenici iz organa državne uprave, a na kojem je predavač bio ambasador Aleksandar Andrija Pejović.

2.2. Aktivnosti Odbora za evropske integracije Skupštine Crne Gore u pregovaračkom procesu

Aktivnosti Odbora za evropske integracije Skupštine Crne Gore u periodu od 1. januara do 31. marta obilježilo je razmatranje više dokumenata iz pregovaračkog procesa, kao i raznovrsne aktivnosti u okviru parlamentarne diplomatije.

U okviru svoje **nadzorne uloge** u procesu pregovora sa Evropskom unijom, Odbor za evropske integracije razmotrio je u izvještajnom periodu ukupno četiri nacrt pregovaračkih pozicija.

Na 44. sjednici Odbora, održanoj 3. februara, razmotreni su Nacrt pregovaračke pozicije Crne Gore za Međuvladinu konferenciju o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji za Poglavlje 11 – Poljoprivreda i ruralni razvoj i Nacrt pregovaračke pozicije za Poglavlje 12 – Bezbjednost hrane, veterinarstvo i fitosanitarni nadzor.

Na 46. sjednici Odbora, održanoj 16. marta, razmotreni su Nacrt pregovaračke pozicije Crne Gore za Međuvladinu konferenciju o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji za Poglavlje 1 – Sloboda kretanja robe i Nacrt pregovaračke pozicije za Poglavlje 22 – Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata.

Kad je riječ o **parlamentarnoj diplomatiji**, održano je više sastanaka sa predstavnicima evropskih institucija i parlamenata država članica EU. S tim u vezi, zamjenica predsjednika Odbora **Marija Maja Ćatović** i član Odbora **Danko Šarančić** učestvovali su na **Sastanku predsjedavajućih odborima za evropske poslove parlamenata EU (COSAC)**, održanom u okviru holandskog predsjedavanja u Hagu, 8. februara.

Članovi Odbora održali su 4. februara sastanak sa **Anđelinom Ajhorst**, direktoricom za Zapadnu Evropu, Zapadni Balkan i Tursku u Evropskoj službi za spoljne poslove. Organizovan je i radni ručak sa delegacijom Odbora za evropske poslove Nacionalne skupštine Republike Francuske, predvođenom predsjednikom Odbora **Danijel Oroa**, 4. marta. Zamjenica Ćatović primila je **Nj.E. Vincenca del Monaka**, ambasadora Republike Italije u Crnoj Gori, 23. marta.

U okviru aktivnosti koje se sprovode u cilju **promocije procesa evropskih integracija**, Odbor je 29. januara organizovao javnu tribinu na temu „**Crna Gora i EU: pregovori u poglavljima 11 – Poljoprivreda i ruralni razvoj i 12 – Bezbjednost hrane, veterinarstvo i fitosanitarni nadzor**“. Moderator

javne tribine bila je zamjenica Ćatović, a panelisti Benoa Esman, menadžer programa za poljoprivredu i ruralni razvoj u Delegaciji EU u Crnoj Gori, Danijela Stolica, generalna direktorica Direktorata za poljoprivredu i ribarstvo Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja i pregovarač za poglavlja 11 i 12 i Zorka Prljević, direktorica Fitosanitarne uprave i šefica Radne grupe za poglavlje 12. Na drugoj javnoj tribini, organizovanoj 14. marta na temu „**Crna Gora i EU: pregovori u oblasti slobode kretanja robe**“, zamjenica Ćatović je takođe bila moderator, a o pravnoj tekovini u ovom poglavlju je govorila Nina Vujošević, savjetnica predsjednika Vlade i šefica Radne grupe za ovo poglavlje. Takođe, Odbor je na 45. sjednici održanoj 11. marta usvojio Izvještaj o radu u 2015. godini, kao i Plan rada za 2016. godinu, koji predviđa niz aktivnosti usmjerenih na jačanje uloge Odbora u procesu evropskih integracija.

3. Sprovođenje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju

U kontekstu sprovođenja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, tokom izvještajnog perioda u Podgorici je 9-10. II 2016. održan ***VI sastanak Pododbora za pravdu, slobodu i bezjednost*** između Crne Gore i Evropske komisije. Sastanak su otvorili državni sekretar za evropske integracije i glavni pregovarač ambasador Aleksandar Andrija Pejović i šef Odjeljenja za Crnu Goru u Generalnom direktoratu Evropske komisije za proširenje Dirk Lange. Predstavници crnogorskih institucija predstavili su napredak ostvaren u ovoj oblasti od prethodnog sastanka koji je održan februara 2015. Ključne teme sastanka ticale su se reformi koje je Crna Gora sprovela u oblastima pravosuđa, borbe protiv organizovanog kriminala i korupcije, kao i stanje u oblasti temeljnih prava, s posebnim akcentom na slobodi medija, azila, migracija, upravljanja granicama i viznoj politici. U svim oblastima razmotreno je usklađivanje nacionalnog zakonodavstva i institucionalnog okvira sa standardima EU.

15. III 2016. u Podgorici je održan ***I sastanak Zajedničkog odbora između Crne Gore i Republike Albanije za primjenu Sporazuma o saradnji između Vlade Crne Gore i Savjeta ministara Republike Albanije u kontekstu pristupanja Evropskoj uniji***, koji je stupio na snagu 16. XII 2015. Predmet I sastanka Zajedničkog odbora bilo je predstavljanje tekućih aktivnosti i budućih obaveza iz procesa pristupanja EU i, u tom kontekstu, razmatranje mogućnosti za unapređenje i konkretizaciju saradnje dvije države u ovoj oblasti. Razmijenjena su mišljenja o usklađivanju s pravnom tekovinom EU, i u tom smislu, crnogorska strana je predstavila iskustva u razvoju i sprovođenju Programa pristupanja Crne Gore EU 2016-2018, iskustva u vođenju pristupnih pregovora, kao i rezultate i planirane aktivnosti u pogledu

korišćenja sredstava iz fondova EU koji su na raspolaganju iz nacionalne i višekorisničke Ipe, kao i programa prekogranične saradnje. Crnogorsku delegaciju na sastanku predvodio je državni sekretar za evropske integracije i glavni pregovarač ambasador **Aleksandar Andrija Pejović**, dok je na čelu delegacije Republike Albanije bila ministarka za evropske integracije Republike Albanije **Kljajda Doša**.

4. Usklađivanje zakonodavstva s pravnom tekovinom Evropske unije

U izvještajnom periodu, dato je pozitivno mišljenje na ukupno 40 predloga zakona i podzakonskih akata.

JANUAR 2016		
1	Predlog zakona o izmjeni Zakona o jahtama	MSP
2	Predlog zakona o izmjenama Zakona o boračkoj i invalidskoj zaštiti	MRSS
3	Predlog zakona o izmjenama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju	MRSS
4	Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti	MRSS
5	Predlog zakona o izmjeni Zakona o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti	MRSS
6	Predlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom	MRSS
FEBRUAR 2016		
7	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Porodičnog zakona	MP
8	Predlog zakona o izmjenama Zakona o matičnim registrima	MUP
9	Predlog zakona o izmjenama Zakona o vodama	MPRR
10	Predlog zakona o potvrđivanju Amandmana na Konvenciju o fizičkoj zaštiti nuklearnog materijala	MORT
11	Predlog zakona o izmjenama Zakona o integrisanom sprječavanju i kontroli zagađivanja životne sredine	MORT
12	Predlog zakona o izmjenama Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu	MORT

13	Predlog zakona o izmjenama Zakona o zaštiti od jonizujućeg zračenja i radijacionoj sigurnosti	MORT
14	Predlog zakona o izmjenama Zakona o odgovornosti za štetu u životnoj sredini	MORT
15	Predlog zakona o izmjenama Zakona o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu	MORT
16	Predlog zakona o potvrđivanju Konvencije Međunarodne organizacije rada o noćnom radu broj 171	MRSS
17	Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Crne Gore i Republike Bugarske o socijalnom osiguranju	MRSS
18	Predlog uredbe o izmjeni Uredbe o načinu obavezne provjere sposobnosti, bližim kriterijumima i načinu ocjenjivanja kandidata za vršenje poslova radnog mjesta u državnom organu	MUP
19	Predlog uredbe o izmjeni Uredbe o vojno diplomatskim predstavnicima	MO
20	Predlog uredbe o zaradama i drugim primanjima vojno diplomatskih predstavnika	MO
21	Predlog uredbe o izmjenama i dopuni Uredbe o uslovima za obavljanje poslova zastupanja pred carinskim organom	MF
22	Predlog uredbe o uslovima za odstupanje u pogledu izgradnje, uređenja i opremanja objekata koji imaju mali obim proizvodnje, prerade i obrade hrane	MPRR
23	Predlog odluke o izmjenama i dopuni odluke o kontrolnoj listi za izvoz i uvoz robe	ME
MART 2016		
24	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odgovornosti pravnih lica za krivična djela	MP
25	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj upravi	MUP
26	Predlog zakona o računovodstvu	MF
27	Predlog zakona o reviziji	MF
28	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnim odlikovanjima i priznanjima	MK
29	Predlog zakona o izmjenama Zakona o veterinarstvu	MPRR
30	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju	MRSS

31	Predlog uredbe o zvanjima unutrašnjih revizora u javnom sektoru i raspoređivanju u grupu poslova	MF
32	Predlog uredbe o raspoređivanju diplomatskih zvanja u grupu poslova D	MVPEI
33	Predlog uredbe o mikrobiološkim kriterijumima za bezbjednost hrane	MPRR
34	Predlog uredbe o mjerama za sprječavanje Trihinele kod ljudi	MPRR
35	Predlog uredbe o bližim zahtjevima za higijenu hrane za životinje	MPRR
36	Predlog uredbe o posebnim zahtjevima higijene za proizvode životinjskog porijekla	MPRR
37	Predlog odluke o dopuni Odluke o načinu i kriterijumima za rešavanje stambenih potreba funkcionera	MORT
38	Predlog odluke o izmjenama Odluke o organizovanju javnih ustanova centara za socijalni rad	MRSS
39	Predlog pravilnika o ishrani u Vojski Crne Gore	MO
40	Predlog pravilnika o smještaju u Vojski Crne Gore	MO

Od ukupnog broja datih mišljenja u **prvom kvartalu** 2016, **11** akata sadrži sekundarne izvore prava EU, od čega **5** zakona i **6** podzakonskih akata:

1	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Porodičnog zakona	MP
2	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odgovornosti pravnih lica za krivična djela	MP
3	Predlog zakona o računovodstvu	MF
4	Predlog zakona o reviziji	MF
5	Predlog zakona o potvrđivanju Amandmana na Konvenciju o fizičkoj zaštiti nuklearnog materijala	MORT
6	Predlog uredbe o izmjenama i dopuni Uredbe o uslovima za obavljanje poslova zastupanja pred carinskim organom	MF
7	Predlog uredbe o mikrobiološkim kriterijumima za bezbjednost hrane	MPRR
8	Predlog uredbe o mjerama za sprječavanje Trihinele kod ljudi	MPRR
9	Predlog uredbe o bližim zahtjevima za higijenu hrane za životinje	MPRR

10	Predlog uredbe o posebnim zahtjevima higijene za proizvode životinjskog porijekla	MPRR
11	Predlog odluke o izmjenama i dopuni odluke o kontrolnoj listi za izvoz i uvoz robe	ME

5. INSTRUMENT PRETPRISTUPNE PODRŠKE – IPA

5.1. IPA I – 2007-2013

U okviru sprovođenja pretpristupne podrške EU za period 2007-2013 nastavljene su redovne aktivnosti po pitanju nadgledanja sprovođenja odobrenih projekata I i II komponente i tenderske procedure za III i IV komponentu Ipe.

5.1.1. I komponenta Ipe – Podrška tranziciji i jačanju institucija

Projekti iz oblasti **I komponente Ipe** za programe Ipe 2007-2013 se sprovode u skladu s planiranom dinamikom. Od ukupno opredijeljenih sredstava po osnovu potpisanih finansijskih sporazuma, do sada je ugovoreno 93,0%, dok je isplaćeno 78,0% sredstava. Tokom izvještajnog perioda nastavljeno je sprovođenje projekata iz programa za 2012. i 2013, dok je za dio projekata u toku procedura ugovaranja koju sprovodi Delegacija EU, u skladu s pravilima centralizovanog sistema upravljanja.

5.1.2. II komponenta Ipe – Prekogranična saradnja

Kada je riječ o **II komponenti Ipe**, u izvještajnom periodu u Crnoj Gori se sprovodilo 48 prekograničnih projekata, od kojih 28 bilateralnih (Albanija - Crna Gora; Bosna i Hercegovina - Crna Gora; Hrvatska - Crna Gora i Srbija - Crna Gora) i 20 projekata u okviru IPA Jadranskog prekograničnog programa, dok su transnacionalni projekti završeni.

U okviru prekograničnog programa **Albanija – Crna Gora**, sprovodi se jedino strateški projekat „Rekonstrukcija graničnog prelaza Božaj – Hani i Hotit i izgradnja novog Grabon – Zatrijebačka Cijevna“.

Kada je u pitanju prekogranični program **Bosna i Hercegovina - Crna Gora**, u toku je sprovođenje 13 projekata, ukupne vrijednosti 3.702 726 eura, od čega je za crnogorske korisnike opredijeljeno 1.831.236 eura. U skladu s predviđenim aktivnostima u okviru Ugovora o tehničkoj pomoći, 24-25. III

2016, održana je radionica posvećena tehničkim zahtjevima u pogledu sprovođenja projekata po EU pravilima.

U okviru prekograničnog programa **Hrvatska - Crna Gora**, 11. I 2016, održana je Završna konferencija Programa. Program je otpočeo sprovođenje 2008. i tokom implementacije Programa objavljena su tri javna poziva za podnošenje prijedloga projekata i ugovoreno ukupno 18 projekata. U toku je implementacija 6 projekata ugovorenih u okviru Trećeg poziva.

U toku izvještajnog perioda u okviru Programa prekogranične saradnje **Crna Gora - Kosovo** ugovoreno je svih 9 projekata odabranih za finansiranje u okviru Prvog ponovljenog poziva. Zajednički tehnički sekretarijat (ZTS) je u saradnji sa Operativnim strukturama i ugovornim tijelima Programa organizovao svečanu konferenciju u Podgorici 4. II 2016, čiji je cilj bio predstavljanje javnosti projekata podržanih u okviru Prvog ponovljenog poziva. Vrijednost 9 izabranih projekata za crnogorske korisnike iznosi 1,8 miliona eura, od čega je ugovoreno 1,5 miliona eura bespovratnih sredstava Evropske unije. U cilju uspješne realizacije podržanih projekata, ZTS je u saradnji sa projektom CBIB+ II organizovao obuku za korisnike na teme sprovođenja i nabavki u okviru EU projekata, u Kolašinu u periodu od 9-11. III 2016.

U okviru prekograničnog programa **Srbija - Crna Gora**, u izvještajnom periodu je završen Prvi korak ocjenjivanja projektnih prijedloga i odobren izvještaj od strane Delegacije Evropske Unije u Srbiji. U toku je poziv za dostavljanje punih projektnih prijedloga koji su odabrani u okviru prvog koraka ocjenjivanja.

Kada je riječ o **IPA Jadranskom prekograničnom programu**, u toku je bila realizacija 20 projekata. Objavljen je ciljani poziv usmjeren na EUSAIR strategiju 11. II 2016. koji je bio otvoren do 1. III 2016.

Svi projekti u okviru **Mediterranskog programa i programa Jugoistočna Evropa (SEE i MED)** su završeni, te korisnici pripremaju finalne izvještaje i izvještaje o ovjeri troškova koji se podnose Kancelariji prvog nivoa kontrole (CFCU).

5.1.3. III komponenta Ipe - Regionalni razvoj

Sredstvima **III komponente Ipe - Regionalni razvoj** nastavljeno je sprovođenje sljedećih projekata ukupne vrijednosti IPA podrške od 22,2 miliona eura:

1. Unapređenje vodosnabdijevanja i izgradnja dijela kanalizacione mreže i postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u opštini Berane;
2. Rehabilitacija nesanitarne deponije Čafo u Baru;
3. Rehabilitacija nesanitarne deponije Vrtijeljka na Cetinju;
4. Uklanjanje postojeće, nabavka i instalacija nove elektrovučne podstanice Trebešnica;
5. Rekonstrukcija gornjeg stroja na dionici željezničke pruge Virpazar - Sutomore¹;
6. Tehnička podrška Operativnoj strukturi u sprovođenju Operativnog programa.

Tokom izvještajnog perioda intenzivirane su aktivnosti na evaluaciji tendera za ugovore u okviru navedenih projekata, kako bi svi ugovori bili potpisani tokom 2016.

5.1.4. IV komponenta Ipe - Razvoj ljudskih resursa

Sredstvima **IV komponente Ipe – Razvoj ljudskih resursa** nastavljeno je sprovođenje sljedećih planiranih mjera ukupne vrijednosti 6,56 miliona eura:

1. Podrška sprovođenju najdjelotvornijih mjera tržišta rada za kvalitet radne snage i zapošljavanje;
2. Podrška unapređenju uslova za razvoj kvalifikacija u stručnom obrazovanju i osposobljavanju;
3. Podrška unapređenju inovativnih kapaciteta visokog obrazovanja, istraživanja i privrede;
4. Podrška većem pristupu tržištu rada licima sa invaliditetom i pripadnicima RAE populacije;
5. Podrška razvoju okvira za projektnu strukturu;
6. Podrška Operativnoj strukturi u sprovođenju Operativnog programa.

U izvještanom periodu nastavljene su aktivnosti u vezi s ugovaranjem sredstava u skladu s pravilima decentralizovanog sistema upravljanja.

5.1.5. V komponenta Ipe - Ruralni razvoj

U vezi sa sprovođenjem sredstava **V komponente Ipe** u toku su pripreme za objavu poziva za grantove kroz mjere nalik IPARD-u II iz programa Ipa 2013, dio 2 (*IPARD like II*), koji će imati za cilj jačanje subjekata u poslovanju s hranom životinjskog i biljnog porijekla i dostizanje nacionalnih i EU standarda.

¹ Zamjena za projekat *Rekonstrukcija 12 velikih kosina na željezničkoj pruzi Bar-Vrbnica*.

5.1.6. Višekorisički programi Ipe

Kancelarija NIPAK-a je 22. I 2016. od EK dobila nacrt akcionih dokumenata Višekorisičke Ipe za 2016, koji su proslijeđeni ostalim ministarstvima na dalje komentarisanje, nakon čega su komentari dostavljeni EK.

U okviru Višekorisičkog programa Ipe 2016, predloženo je 11 akcija ukupne vrijednosti od oko 160 miliona eura i to:

- *Regionalni program investicijske politike (2,68 miliona eura);*
- *Tehnička podrška za integraciju Roma na nivou zajednice (TARO) (5 miliona eura);*
- *Prozor za mlade Zapadnog Balkana u okviru programa Erasmus + (3,6 miliona eura);*
- *Pripremne mjere za učešće zemalja korisnica Ipe II u agencijama EU (3 miliona eura);*
- *Instrument za evropsku integraciju (1 milion eura);*
- *Jačanje mobilnosti, konekcije i konkurentnosti u JIE – podrška RCC-ju (12.4 miliona eura);*
- *Podrška sekretarijatu CEFTA-e za period 2016 – 2017 (635.800 €);*
- *Regionalna saradnja i umrežavanje u oblasti poljoprivrede, ruralnog i ekonomskog razvoja prekograničnih područja (0,5 miliona eura);*
- *Podrška JASPERS-a Turskoj u sektoru životne sredine (1 milion eura);*
- *Regionalni program energetske efikasnosti za zemlje Zapadnog Balkana (REEP plus) (131,5 miliona eura);*
- *Tehnička podrška implementaciji novog Pariskog sporazuma o klimi (0,5 miliona eura).*

5.1.7. Zapadnobalkanski investicijski okvir (ZIO)

Tokom izvještajnog perioda sprovedene su aktivnosti vezane za pripremu projekata za XV poziv za tehničku podršku pripremi projektne dokumentacije. U okviru poziva bilo je moguće dostaviti prijavu za finansiranje izrade projektne dokumentacije bespovratnim sredstvima EU od 100% za postojeće ili nove, nacionalne ili regionalne infrastrukturne projekte u pomenutim oblastima. Osnovni i jedini uslov za prijavu projekata je podrška neke od međunarodnih finansijskih institucija koje su partneri Evropske komisije u okviru ZIO (EIB, EBRD, KfW, CEB ili Svjetska banka). Poziv je bio otvoren do 19. II 2016.

U skladu s otvorenim pozivom, Kancelarija nacionalnog koordinатора za Ipu je redovno informisala resorna ministarstva o pozivu i mogućnostima za

podnošenje projektnih prijava. U predviđenom roku Kancelarija nacionalnog koordinatora za Ipu je od resornih ministarstava dobila 11 projektnih prijava:

- *Studija o tehničkim uslovima za priključenje obnovljivih izvora energije na mrežu i uticajima na rad elektroenergetskog sistema;*
- *Izrada Glavnog projekta za Jadransko-jonski gasovod (zajednička prijava s Albanijom);*
- *Izrada idejnog projekta i procjene društvenog i uticaja na životnu sredinu za autoput Bar-Boljare, dionica Mateševo – Andrijevića;*
- *Izrada idejnog projekta i procjene društvenog i uticaja na životnu sredinu za autoput Bar-Boljare, obilaznica oko Podgorice (Smokovac - Tološi - Farmaci);*
- *Izrada projektne dokumentacije za projekte u oblasti vodosnadbijevanja i tretmana otpadnih voda;*
- *Izgradnja reciklažnog centra Možura u Baru – studija izvodljivosti, cost-benefit analiza, elaborat o procjeni uticaja na životnu sredinu i tenderska dokumentacija;*
- *Izrada glavnog projekta za projekat: Sanacija klizišta Biogradske rijeke i rješavanje hidroloških problema u slivu Biogradskog jezera i Biogradske rijeke;*
- *Tehnička podrška za nadzor radova za projekat Izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i prikupljanje otpadnih voda faza I, Podgorica;*
- *Tehnička podrška za proces rekonstrukcije nelegalno sagrađenih objekata u skladu s principima energetske efikasnosti tokom postupka legalizacije;*
- *Izrada projektne dokumentacije za program energetske efikasnosti u zdravstvenim objektima;*
- *Priprema projekata za izgradnju pet vaspitno -obrazovnih ustanova.*

Navedenim prijavama je zahtijevano ukupno 14,17 miliona eura bespovratne podrške EU. Upravljačka struktura ZIO će u maju 2016. sprovesti ocjenu dostavljenih projektnih predloga, nakon čega će Upravni odbor ZIO donijeti odluku o odobravanju pozitivno ocijenjenih projekata u junu 2016.

5.1.8. Programi EU

Crna Gora učestvuje u sljedećim programima Unije, za koje će iz Instrumenta pretprijetne podrške biti obezbijedena sredstva za pokrivanje dijela troškova participacije: Horizont 2020 (*Horizon 2020*), Erasmus+, Kreativna Evropa (*Creative Europe*), Cosme, Evropa za građane (*Europe for citizens*) i Carine 2020 (*Customs 2020*), Program EU za zapošljavanje i socijalne inovacije (*EaSI*) i Fiskalis 2020 (*Fiscalis 2020*).

5.2. IPA II – 2014-2020

Indikativnim strategijskim dokumentom Crne Gore za Ipu II je definisano da će se finansijska podrška EU Crnoj Gori u periodu 2014-2020 u ukupnom iznosu od 270,5 miliona EUR usmjeriti kroz sljedeće sektore i iznose:

1. Demokratija i upravljanje	46,9 miliona EUR;
2. Vladavina prava i temeljna prava	52,3 miliona EUR;
3. Životna sredina i klimatska akcija	37,5 miliona EUR;
4. Saobraćaj	32,1 miliona EUR;
5. Konkurentnost i inovacije	21,2 miliona EUR;
6. Obrazovanje, zapošljavanje i socijalna politika	28,1 miliona EUR;
7. Poljoprivreda i ruralni razvoj	52,4 miliona EUR;
8. Regionalna i teritorijalna saradnja	

Odbor EK za Ipu je 27. XI 2014. usvojio predlog paketa akcijskih dokumenata za 2014. Odobreno je 17 akcijskih dokumenata ukupne vrijednosti sredstava Ipe 39.227.420 EUR. Od ovoga će se 6 akcija (ukupne vrijednosti 14.712.080 eura, od čega sredstva EU čine 14.419.080 eura, a nacionalno kofinansiranje 293.000 eura) sprovoditi **direktnim modelom upravljanja**. Delegacija EU je otpočela tenderske procedure za ove akcije. Preostalih 11 akcija (ukupne vrijednosti 24.515.340 eura, od čega sredstva EU iznose 21.288.220 eura, a nacionalno kofinansiranje 3.227.120 eura) će se sprovoditi **indirektnim modelom upravljanja**. Procedure ugovaranja sredstava za ove akcije sprovodi Centralna jedinica za finansiranje i ugovaranje sredstava EU u okviru Ministarstva finansija. Tokom izvještajnog perioda nastavljeno je s pripremom tenderske dokumentacije i objavom tendera za ove akcije.

Odbor EK za Ipu je usvojio 9. XII 2015. predlog paketa akcijskih dokumenata za 2015. U okviru ovog programa finansira se 6 akcija ukupne vrijednosti od 36,55 miliona eura sredstava Ipe. U okviru ovog akcijskog programa odobrena je podrška za sektore Demokratija i upravljanje, Vladavina prava i temeljna prava, Obrazovanje, zapošljavanje i socijalna politika i Poljoprivreda i ruralni razvoj. Specifičnost ovog programa odnosi se na činjenicu da je Evropska komisija po prvi put odobrila direktnu budžetsku podršku za unapređenje integrisanog upravljanja granicama u iznosu od 20 miliona eura. Takođe, odobren je trogodišnji sektorski operativni program za sektor Obrazovanje, zapošljavanje i socijalna politika ukupne vrijednosti 18 miliona eura, od čega je iz programa Ipe 2015 odobreno 5 miliona eura. Evropska komisija priprema finansijski sporazum za program Ipa 2015 za oba modela upravljanja.

U okviru koordinacije programiranja sredstava za preostale programske godine Ipe II nastavljene su aktivnosti na izradi sektorskih planskih dokumenata i definisanju programskog okvira za Ipe 2016 i 2017.

Crna Gora intenzivno radi na ispunjenju preduslova za dobijanje akreditacije za indirektno upravljanje programom IPARD II (2014-2020). S tim u vezi, misija revizora EK je posjetila Crnu Goru u periodu 25-29. I 2016. i procijenjivala ispunjenost preduslova za indirektno upravljanje. U narednom periodu se očekuju nalazi njihove misije, od čega će zavisiti i dinamika procesa akreditacije.

5.2.1 Regionalna i teritorijalna saradnja

Kada su u pitanju programi prekogranične saradnje **Crna Gora-Albanija i Crna Gora-Kosovo**, u okviru Ugovora o uslugama za sprovođenje projekta tehničke podrške finansira se rad Zajedničkog tehničkog sekretarijata, koji je smješten u Podgorici i koji je počeo s radom 15. I 2016. U vezi s tim, Crna Gora i Albanija su 16. II 2016, potpisale Sporazum o partnerstvu za upravljanje tehničkom podrškom Ipe, dok je ovaj Sporazum između Crne Gore i ostalih susjednih zemalja, u finalnoj fazi. Predmet ovog Sporazuma je definisanje prava i obaveza svakog partnera za sprovođenje projekta.

Vlada Crne Gore je razmotrila je i usvojila Informaciju o finansijskim sporazumima za navedene programe za 2014. i 2015. godinu, te shodno zaključku Vlade nacionalni koordinator za Ipu je potpisao pomenuta dokumenta 28. XII 2015. Albanija se pridružila Sporazumu 29. III 2016, dok se Kosovo pridružilo 18. III 2016.

Kada je u pitanju prekogranični program **Bosna i Hercegovina-Crna Gora**, izabrano je osoblje Zajedničkog tehničkog sekretarijata sa sjedištem u Sarajevu. U narednom periodu će se sprovoditi aktivnosti u cilju pripreme Prvog poziva za dostavljanje projektnih predloga, koji je planiran za prvi kvartal 2016.

Za prekogranični program **Srbija-Crna Gora**, Finansijski sporazum za 2014. potpisale su Evropska komisija i Republika Srbija 31. XII 2015. dok se Crna Gora pridružila Sporazumu 28. III 2016. Finansijski sporazum za 2015. će biti potpisan trilateralno tj. Evropska komisija s jedne strane i Vlada Republike Srbija i Vlada Crne Gore s druge strane.

Kada je u pitanju trilateralni program **Hrvatska - Bosna i Hercegovina i Crna Gora**, održan je I sastanak Odbora za nadgledanje 23-24. II 2016. u Mostaru, na kojem su usvojena neophodna dokumenta za objavu Prvog poziva za dostavljanje projektnih predloga. Otvorena je filijala Zajedničkog sekretarijata u Herceg Novom u cilju promovisanja Programa i pomoći potencijalnim korisnicima. Održana je svečana konferencija povodom početka Programa, 10. III 2016. u Splitu i objavljen je Prvi poziv za dostavljanje prijedloga projekata koji će biti otvoren do 10. VI 2016. Planirano je da se u narednom periodu organizuju Info dani u Podgorici (6. IV 2016.) i Herceg Novom (22. IV 2016.), kako bi se potencijalni korisnici upoznali s uslovima Prvog poziva.

Prvi sastanak Odbora za nadgledanje za trilateralni program **Italija-Albanija-Crna Gora** održan je u Bariju, Italija, 4. III 2016. Planirano je da se prvi poziv za dostavljanje predloga projekata objavi u septembru 2016.

Kada su u pitanju transnacionalni programi, 21. III 2016. u Sarajevu je održan drugi sastanak Odbora za nadgledanje **Dunavskog programa** na kome su predstavljeni rezultati prvog nivoa selekcije projektnih ideja u okviru Prvog poziva za dostavljanje projektnih predloga. Od 100 projektnih ideja koje su ocijenjene kao prihvatljive, podnosioci imaju mogućnost da do 9. V 2016. dostave kompletne projektne predloge u okviru drugog kruga selekcije. Drugi poziv za dostavljanje projektnih predloga je planiran za novembar 2016. godine.

U okviru **MED programa**, prvi poziv za horizontalne projekte je zatvoren 11. I 2016. U toku je Prvi korak ocjenjivanja projektnih prijedloga pristiglih u okviru Prvog poziva za modularne i horizontalne projekte i definisanje Prioriteta 4, koji se odnosi na Jačanje i upravljanje oblasti Mediterana.

U okviru **Jadransko-jonskog (ADRION) programa** prvi poziv za dostavljanje predloga projekata je zatvoren 25. III 2016. Poziv je bio otvorenog tipa i odnosio se na prve tri prioritetne ose, inovativan i pametan region, održiv region i povezan region. Povodom poziva održan je Info dan u EU info centru u Podgorici, 26. II 2016. U toku je prvi korak ocjenjivanja projektnih prijedloga pristiglih u okviru Prvog poziva.

MF	Ministarstvo finansija
MUP	Ministarstvo unutrašnjih poslova
MORT	Ministarstvo održivog razvoja i turizma
MPRR	Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja
MVPEI	Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija
MRSS	Ministarstvo rada i socijalnog staranja
MPS	Ministarstvo prosvjete i sporta
MLJMP	Ministarstvo za ljudska i manjinska prava
ME	Ministarstvo ekonomije
MZ	Ministarstvo zdravlja
MIDT	Ministarstvo za informaciono društvo i telekomunikacije
MP	Ministarstvo pravde
MN	Ministarstvo nauke
MO	Ministarstvo odbrane
MK	Ministarstvo culture
MSP	Ministarstvo saobraćaja i pomorstva
SSP	Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju
DEU	Delegacija Evropske unije
IPF	Instrument za podršku infrastrukturnim projektima
POSP	Parlamentarni odbor za stabilizaciju i pridruživanje
UNDP	Razvojni program Ujedinjenih nacija
IPARD	IPA Program za poljoprivredu i ruralni razvoj
OP	Operativni program
EEAS	Evropske služba za vanjske poslove
CFCU	Direktorat za finansiranje i ugovaranje sredstava EU pomoći
JIE	Jugoistočna Evropa